

VRAGEN

door de leden van de raad gesteld overeenkomstig artikel 38 van het Reglement van Orde voor de vergaderingen van de raad van de gemeente Groningen.

2007 - Nr. 29.

VRAGEN van de PvdA van mevrouw J. Kinds en mevrouw R.F. Slors betreffende proefgemeente voor experimenten toeslag alleenstaande ouders.
(Binnengekomen: 18 april 2007.)

Dit najaar start in een aantal gemeenten een experiment dat alleenstaande ouders met jonge kinderen helpt arbeid en zorg te combineren. De experimenten zijn bedoeld als 'testfase' in aanloop naar de invoering van de wet Vazalo, in 2009. Deze wet, voluit de Wet Voorzieningen Arbeid en Zorg Alleenstaande Ouders, werd onlangs aangenomen in de Eerste kamer. De wet wordt eerst een half jaar in een aantal gemeentes uitgetest. Waar precies wordt nog door het Ministerie van Sociale Zaken bekeken.

Ook in Groningen is een alleenstaande ouder met (jonge) thuiswonende kinderen vaak aangewezen op de bijstand: door de invoering van de WWB in 2004 werd de vrijstelling voor alleenstaande ouders in de bijstand opgeheven. Het werd aan de gemeenten zelf overgelaten of van een alleenstaande ouder met jonge kinderen daadwerkelijke arbeid werd verwacht. Bijstandsverlening was daarmee het meest voor de hand liggende instrument voor de 85.000 (ruim éénderde) van de alleenstaande ouders in Nederland die zich niet zelf kunnen redden.

Volgens het CBS gaat één op de negen bijstandsuitkeringen naar mensen van 27 jaar of jonger. Bijna een derde van hen zijn alleenstaande ouders. Gemiddeld is in Nederland één op de twintig huishoudens afhankelijk van de bijstand. De daling onder de 27-minners was met 24 procent bijna drie maal zo groot. Vooral het aantal alleenstaande jongeren met een uitkering nam sterk af. Dat gold in mindere mate voor jonge alleenstaande vaders of moeders. In deze groep nam het aantal met 15 procent af. Ook deze gegevens illustreren in de huidige periode van een aantrekkende economie de specifieke problemen met de arbeidsinschakeling van juist deze gezinshoofden.

De wet Vazalo zorgt ervoor dat alleenstaande ouders met een deeltijdbaai extra geld krijgen als ze in deeltijd werken. Bijstandmoeders of -vaders kunnen dan meteen uit de bijstand op eigen benen.

De wet is bestemd voor alleenstaande ouders met kinderen tot 16 jaar. Dat zijn voor 95% vrouwen. Voorwaarde is dat je minimaal €4366 per jaar zelf verdient en dat je een inkomen hebt van 55% nettominimumloon. Dat inkomen kan voor een deel ook uit partneralimentatie bestaan. De Vazalo-regeling is zo vorm gegeven dat je van meer

werken ook echt meer overhoudt: geen armoedeval dus. Kinderalimentatie wordt niet meer verrekend met de Vazalo-toeslag dus die heb je extra bovenop een inkomensgarantie van 90% van het nettominimumloon. Omdat de Vazalo-toeslag ook beschikbaar is voor alleenstaande werkende ouders met een inkomen tot 115% nettominimumloon is er ook in die huishoudens meer geld beschikbaar. Dat is hard nodig omdat in Nederland 350.000 kinderen in een huishouden leven met een minimum inkomen. Die kinderen krijgen zo nieuwe en extra kansen. In de wet wordt bovendien het recht op scholing voor alleenstaande ouders vastgelegd. Zij moeten immers alleen voor hun kinderen zorgen. Dan is een goede opleiding noodzakelijk om duurzaam aan het werk te kunnen. Ook de kosten van kinderopvang en werkbegeleiding is geregeld.

De invoering van de wet start met een experiment in onder andere de gemeenten Den Haag, Utrecht, Apeldoorn en Dordrecht dat in september dit jaar kan beginnen, daarna zal de wet volgens plan worden ingevoerd per 1 januari 2009. Volgens een artikel in 'Binnenlands Bestuur' wordt nog nader beslist welke gemeenten verder voor een experiment in aanmerking komen.

De PvdA fractie vindt dat in Groningen zo snel mogelijk gezorgd moet worden dat alleenstaande ouders de kansen krijgen die de wet Vazalo gaat bieden om zonder verdere bijstandsverlening en met ondersteuning op het gebied van scholing, kinderopvang en werkbegeleiding te investeren in hun toekomst door het accepteren van deeltijd-werk.

Op basis van het bovenstaande heeft de fractie van de PvdA de volgende vragen:

1. Heeft u de gemeente Groningen bij het ministerie van Sociale Zaken aangemeld als proefgemeente voor de wet Vazalo? Zo nee, waarom niet? Zo ja, is al bekend of Groningen in aanmerking komt?
2. Kunt u aangeven hoeveel alleenstaande ouders in Groningen op dit moment onder deze nieuwe wet zouden vallen? Kunt u daarbij ook aangeven hoe groot het aandeel is van de 27-minners in deze groep?

Groningen, 8 mei 2007.

Het college beantwoordt de vragen als volgt:

1. Groningen heeft zich niet bij het Ministerie aangemeld als proefgemeente voor het experiment Vazalo. Het doel van het experiment is om te toetsen hoe de regeling in de praktijk uitwerkt, voordat zij definitief in 2009 wordt ingevoerd. Naar onze opvatting (en die van vele andere gemeenten) kan dat doel met de huidige opzet niet gerealiseerd worden, omdat aan twee belangrijke voorwaarden niet is voldaan.
De eerste voorwaarde is de deelname van de belastingdienst. De belastingdienst is de organisatie die de Vazalo-regeling straks uit moet gaan voeren. Om te bekijken hoe de regeling uitpakt voor onze klanten is het van essentieel belang dat de belastingdienst ook meedoet met het experiment. Dat is echter niet het geval.
De tweede voorwaarde is dat het project een looptijd moet hebben van één jaar, omdat Vazalo rekening houdt met het inkomen over de periode van één jaar. Naar onze mening is de looptijd van het experiment (8 tot 9 maanden) te

kort om een duidelijk beeld te krijgen van de gevolgen van wisselende inkomsten van klanten voor de Vazalo-regeling.

Naast het feit dat het experiment in deze vorm volgens ons weinig zinvol is, hebben wij sterke twijfels of dit voor bijstandsgerechtigde alleenstaande ouders voordeel zal opleveren. Zij blijven immers afhankelijk van de dienst Sociale Zaken en Werk. Daarnaast kennen wij nu ook al een bonus voor alleenstaande ouders (van kinderen tot 12 jaar), zodat de financiële verbetering voor hen beperkt zal zijn. Ook legt het experiment flinke druk op de dienst SOZAWE, omdat naar onze opvatting de uitvoering gecompliceerd is en de regeling bovendien moeilijk is uit te leggen aan onze klanten. Tenslotte is het onduidelijk in hoeverre de gemeenten worden gecompenseerd voor de Vazalo-kosten. Het is nog steeds mogelijk dat wij dit zelf uit ons WWB-budget moeten betalen.

2. Er zijn 1667 eenoudergezinnen met kinderen onder de 16 jaar met een uitkering.
Hiervan hebben 110 eenoudergezinnen meer dan € 4475,-- aan inkomsten uit arbeid. 70 eenoudergezinnen hebben tenminste 55 % WML aan inkomsten (meer dan € 8156,--).
Er zijn 51 eenoudergezinnen die in beide categorieën vallen.

Er zijn 230 eenoudergezinnen waarvan het gezinshoofd jonger is dan 27 jaar. 8 hiervan hebben meer dan € 4475,-- aan inkomsten uit arbeid. Er is 1 persoon jonger dan 27 jaar die tenminste 55% WML aan inkomsten heeft.